0868
4 II. 3

«ԹՈՂ ՏՈՒԿՐ ՄԱՆՐ ՏՂՈՑԸ ՈՐ ԻՆԾԻ ԳԱՆ»: ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16:

ՀԱՏՈՐ Դ. ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ· ՅՈՒՆՎԱՐ 1· 1875· ԹԻՒ 1

ԵՐՋԱՆԻԿ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Այսօր որ 1875 տարւոյն առաջին օրն է՝ Տղայոց Աւետաբերը նոր տարի կը շնորհաւորէ բոլոր իր ընթերցողներուն: Բոլոր Փոքր Ասիա և Հայաստան, նաև Բուժէլի, Պարսկաստան, Բուսիա, Եղիպտոս, Անգղիոյ և Ամերիկայի մէջ անգամ, ամէն ամիս այս Թերթը կարդացողները կան:

Այս Թերթը կարդացողներէն ոմանք արդարև կը յուսան 1875 տարւոյն մէջ զուարճութիւններ ունենալ: Ոմանք ալ որ ուսումի սորվիլ կը փափաքին՝ կը յուսան այս տարի կատարել իրենց այս փափաքը: Մեր փոքրիկ բաժանորդներէն ոմանք ալ որ դեռ կարդալ չգիտնալով այս լրագրին պատմութիւնները ուրիշներուն կարդալ կու տան, այս տարի ջան անձամբ կարդալ պիտի սորվին:

Բոլոր անոնք որ Տղայոց Աւետաբերը կը կարդան՝ Թող Յանան առաջիկայ տարւոյս մէջ աճելու Աստուծոյ սիրոյն և սուրբ բաներու գիտութեան մէջ ալ, ինչպէս որ կ'աճին այս աշխարհիս գիտութիւններուն մէջ:

Տարեգլխոյն, երբ շնորհաւորութեան կը պատրինք, նոր լրթեր կը հագնինք, և կ'ուզենք ուրախալի բաներու վրայ խօսիլ, և այն օրը մեկդի կը թողունք ամէն անհաճոյ բան: Թերևս կը զարմանաք թէ ինչու համար Տղայոց Աւետաբերն, այս անգամ ձեզի նոր տարի շնորհաւորելու գալով, իր առաջին էջին վրայ այսպիսի պատկեր մը դրած է: Անոր համար որ, այս երկրին մէջ կան սովին պատճառաւ թշուառ, անօթի, հիւծեալ և կիսամերկ տղայք այս պատկերին տղուննման. ասոնք անհաճոյ բաներ չեն որ մեկդի թողունք և մոռնանք զանոնք նոր տարւոյս այս առաջին օրը: Սոսկալի սովը որ շատ տղոց սիրտերը կոտրեց այս տարի՝ անոնց աղգականներէն մեկը չթողուց, որ անոնց անոյշ խօսք մը ըսէր, կամ անոնց համար կերակուր կամ հանդերձ պատրաստէր. ուստի և այն տղայք, այս պատկերին մէջի տղուն պէս, փողոցները ծնացած են:

Մինչ շնորհակալ կ'ըլլաք Աստուծոյ որ այս տղայոց պէս տառապանաց մէջ չէք, յիշեցէք որ տղայք ալ կրնան բան մը ընել այսպիսի վիճակի մէջ գտնուողներուն օգնելու, և թերևս դուք ալ կրնաք միջոց գտնել Փոքր Ասիոյ սովելոց համար օգնութիւն ղրկողներուն ձեր կողմանէ ալ քիչ մը բան տալու:

ԻՐԵՆՑ Վ.ԻՃԱԿ ՄԸ ԸՆՏՐՈՂ ՏՂԱՅՔ

Երբ կը խորհիք թէ ինչ գործի հետևելու էք մեծնալէն առքը, և թէ ինչ մեծամեծ բաներ ընելու էք, խոր-

հեցէք նաև թէ, Աստուած ձեզի չի պատուիրեր գեղեցիկ ըլլալ, ոչ ալ կը հրամայէ հարուստ ըլլալ, կամ պատուով և իշխանութեամբ ուրիշները դերազանցել, այլ կը պատուիրէ որ սուրբ, արդարասէր և ճշմարտախօս ըլլաք։

Մարդիկ մեծ ըլլալ կ'ուզեն, և որովհետև ամէն մարդ չի կրնար մեծ ըլլալ, ետ մնացողներն իրենցմէ մեծ եղողներուն նախանձելով միշտ անհանգիստ են։ Բայց մեծնալու բաղձանքը թողլով, սուրբ ըլլալ փափաքողներն այն անհանգստութիւնը չունին։ Սա ալ կայ որ Աստուծոյ պատուէրներուն համաձայն ապրողները մեծ և յարգի կ'ըլլան (Մատթ. Ջ. 33)։

ՓՈՔՐԻԿ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Աստենօք պզտիկ կարմիր հաւ մը կար։ Օր մը երբ ախոռի մօտ գտնէր կը բրէր, ցորենահատ մը գըտնելով ըսաւ. «Ո՞վ պիտի տնկէ այս ցորենը։»։ «Ես չեմ տնկեր,» ըսաւ մուկը. «Ես չեմ տնկեր,» ըսաւ կատուն. շունը պատասխանեց, «Ես ալ չեմ տնկեր.» բաղն ըսաւ, «Ես ալ չեմ տնկեր.» վերջապէս պզտիկ կարմիր հաւը, «Ուրեմն ես կը տնկեմ,» ըսելով, ցորենահատը տնկեց։

Քիչ ժամանակ ետքը ցորենը բուսաւ, և երբ հասաւ, պզտիկ կարմիր հաւն ըսաւ, «Ով պիտի հնձէ այս ցորը։» Մուկն ըսաւ, «Ես չեմ հնձեր.» կատուն ըսաւ, «Ես չեմ հնձեր.» շունն ըսաւ, «Ես չեմ հնձեր.» բաղն ըսաւ, «Ես չեմ հնձեր։» Անտառն հաւը հնձեց ցորենը։

Ցետոյ ըսաւ հաւը, «Ո՞վ այս ցորենը չաղաց պիտի տանի աղալու։ «Մուկն ըսաւ, «Ես չեմ տանիր.» կատուն ըսաւ, «Ես չեմ տանիր.» շունն ըսաւ, «Ես չեմ տանիր.» բաղն ըսաւ, «Ես, չեմ տանիր.» և դարձեալ պզտիկ կարմիր հաւը տարաւ ցորենը չաղաց, և ալիւրը բերելով ըսաւ, «Ո՞վ հաց պիտի չինէ այս ալիւրէն։» Մուկն ըսաւ, «Ես չեմ չիներ.» կատուն ըսաւ, «Ես չեմ չիներ.» շունն ըսաւ, «Ես չեմ չիներ. բաղն ըսաւ, «Ես չեմ չիներ։» «Ուրեմն ես կը չինեմ,» ըսաւ հաւը, և հացը եփուելէն ետքը, դարձեալ ըսաւ հաւն, «Ով պիտի ուտէ այս հացը։» Մուկն ըսաւ, «Ես կ'ուտեմ.» կատուն ըսաւ, «Ես կ'ուտեմ.» շունն ըսաւ, «Ես կ'ուտեմ.» բաղն ըսաւ, «Ես կ'ուտեմ։ Բայց պզտիկ կարմիր հաւը, «Դուք պիտի չուտէք, ան ալ ես պիտի ընեմ» ըսելով հացը խածաւ, և ղնաց։

ՆԱՄԱԿՆԵՐԷ ԱՊՈՒՒ

Խաղաղական ովկիանոսի մէջ շատ կղզիներ կան այս կղզեայն նման որուն պատկերը հոս կը տեսնէք։ Այս կղզիներն օղակի պէս բոլորակ են, և իւրաքանչիւրն ունի այն օղակին մէջ գեղեցիկ լայն աւազան մը ուր նաւեր անգամ կրնան ապաւինիլ ալէկոծութեանատեն։ Այս օղակաձև կղզիներէն ոմանք շատ ընդարձակ են, այնպէս որ անոնց բոլորտիքը դառնալու համար քանի մը օր պէտք է, և անոնցմէ շատերն ունին շատ սիրուն ծառեր, առուղլարար ջուր և բնակիչ։

Այս բնակիչներուն վրայ պիտի պատմեմ ձեզի հոս։ Ցիշեալ կղզիներէն մէկ մասին բնակիչները Քրիստոնեայ են, մէկ մասինն ալ հեթանոս, բայց ասոնց մէջ միսիոնարներ կան որ անոնց Քրիստոնէութիւն կը սորվեցնեն։ Միսդբը Պալտուին անուն միսիոնար մը կ'աշխատի այս օղակաձեւ կղզիներէն մէկուն մէջ, որ միւս կղզիներէն այնչափ հեռու է, որ հոն տարին անգամ մը նաւակ կ'երթայ։

Անգամ մը միսդբը Պալտուինին նաւակները և լրագիրները տանող նաւը վոթորկի պատճառաւ չկրցաւ կղզեայն այն կողմը մօտենալ ուր կը բնակէր միսդբը Պալտուին, ուստի և նաւապետը նաւակներն ու լրագիրները, որ մեծ ծրար էին, կղզեայն միւս կողմը բնակող տեղացիներուն տուաւ, և պատուիրեց որ այն ծրարը «միքինէրին» տան (այս կղզեայն բնակիչները միսիոնարին այս անունը կու տան)։

Սակայն կղզեայն այս կողման բնակիչները տակաւին շատ տգէտ կուսապաշտներ էին։ Ոչ միայն կարդալ և գրել չէին գիտեր, հապա կարդալու և գրելու վրայ բան մը լսած անգամ չէին, և թէ գիր ինչ է՝ չէին գիտեր։ Երբ նաւապետն անոնց պատուիրեց որ զգուշութեամբ տանին տան ծրարը միսիոնարին, և անոնց առատ պարգև ալ տուաւ որ աղէկ հոգ տանին, անոնք կարծեցին թէ ծրարին մէջ շատ մեծագին բան մը կար։

Որովհետեւ այն կղզիներուն մէջ երբեմն երբեմն սով կ'ըլլայ և բնակիչներուն համար աշխարհիս վրայ ամենէն պատուական բանն ուտելիքն է, այն մարդիկը կարծեցին թէ նաւապետին տուած ծրարին մէջ տեսակ մը ուտելիք կար զոր իրենք երբէք տեսած չէին, և թէ միսիոնարը զայն ուտելով կրնար տարի մը ապրիլ, այսինքն մինչև նաւին նորէն գալը։ Ուստի ուզեցին այն հրաշալի կերակուրէն իրենք ալ ուտել։ Այսպէս խորհելով ծրարը բացին, և փորձեցին նամակներն ուտել, բայց տեսան որ զանոնք հում ուտելով համ չեն առներ, ուստի այն նամակներուն ու լրագիրներուն մէկ մասը եփելով ապուր ըրին, բայց դարձեալ զանոնք անհամ գտան. յետոյ անոնց մէկ մասը մանր մանր կտորներ ընելով իւղով տապկեցին, և ամէնքն ալ անկէ մէյմէկ կտոր ուտելով դարձեալ համ չառին։ Ցետոյ մեղրով խառնեցին նամակներուն և լրագիրներուն ուրիշ մէկ մասը, և այնպէս ալ չախորժեցին։

Մէկ կամ երկու ամիս ետքը միսդբը Պալտուին այցելութիւն ընելով կղզեայն այն կողմը, իմացաւ որ նաւապետ մը այն տեղի մարդոց ծրար մը յանձնած էր, և տեղւոյն գլխաւորը կանչելով հարցուց անոր։ Այս մարդը նախ չուզեց ծրարին վրայով անոր բան մը ըսել, բայց երբ միսիոնարը խոստացաւ ներել անոնց, կղզիի մը հանեց որուն մէջ նամակներուն և լրագիրներուն կտորուանքը կային։ «Անոնք միայն մնացին,» ըսաւ, «այն ծրարին մէջ եղած բաներէն, մնացածը մենք կերանք։»

Բայց այս ժողովուրդը հիմա կարգալ գիտէ, և տեղեակ է կենաց հացին։

ԱՅՕ, ԱՅՕ, ԴԻՏԵՄ

Աբել շատ զուարթ պզտիկ տղայ էր։ Անդադար կրակոտ էր որ բան մը աղէկ հասկնալու համար բաւական երկայն ատեն համբերութեամբ մտիկ չէր ըներ։ Երբ մէկը կը սկսէր բան մը բացատրել, Աբել միշտ անոր խօսքը կ'ընդմիջէր «Ա՛յո, այո, դիտեմ» ըսելով, և քիչ մը ետքը կը տեսնէր որ չէր դիտեր, և նորէն հարցնելու կու գար։

Աբելին հայրը շատ անգամ կը ջանար ուղղել անոր այս գէշ սովորութիւնը, քանզի տղու մը համար աղէկ բան չէ կարծել թէ ինք իրմէ ծերագոյններէն աւելի աղէկ գիտէ։ Վերջապէս օր մը հայրը կանչեց զԱբել, և ցուցուց անոր այս ծիծառի բոյնը։ «Գիտե՞ս», ըսաւ անոր, «ծիծառն ինչու համար այսպէս կը շինէ իր բոյնը։» «Ոչ,» պատասխանեց Աբել։ «Շատ աղէկ,» ըսաւ հայրը, «վասն զի...։» «Ա՛յո, այո,» ըսաւ խնդոյն Աբել հօրը խօսքն ընդմիջելով, «գիտեմ, վասն զի կաւը շատ էր։» «Ոչ,» ըսաւ հայրը, այն պատմութեան նայելով զոր անցեալ օր կարդացի, ծիծառն ալ 'Ա՛յո, այո, գիտեմ' ըսելուն համար այսպէս բոյն կը շինէ։»

Անատակոյս Աբել կը բաղձար գիտնալ ծիծառին բոյն շինելուն պատմութիւնը, և որովհետև այս երկրին մէջ ալ թերևս Աբելին պէս տղայք կան, այն պատմութիւնը հոս կը դնենք Աբելին հօրը պատմածին պէս, բայց նախ կ'ըսենք որ այն պատմութենէն Աբել այնպէս ամբոյացաւ, որ ամբողջ շաբաթ մը չըսաւ «Ա՛յո, այո, գիտեմ։»

Ահա Աբելին հօրը պատմութիւնը։ Ծիծառը եկաւ դարնան, երբ ուրիշ բոլոր թռչունները շինած էին իրենց բոյները, և որովհետև անիկա երբէք բոյն շինած չէր, չէր գիտեր թէ ինչպէս ընելու էր։ Ուստի հարցուց արագիլին, և արագիլը ծուռ ծուռ նայելով անոր երեսն ի վեր, պատասխան չտուաւ։ Յետոյ հարցուց ճընճղուկին, և ճնճղուկը բարեսիրտ ըլլալով ըսաւ. «Բոյն շինելը շատ դիւրին է. քիչ մը կաւ առ...» «Ա՛յո, այո, դիտեմ,» ըսաւ իսկոյն ծիծառը, «այնպէս է։» «Քիչ մը կաւ առ,» շարունակեց ճնճղուկը, «և տան մը յարկին վրայ ընարէ աղէկ տեղ մը»...։ «Ա՛յո, այո, դիտեմ,» ըսաւ դարձեալ ծիծառը ճնճղուկին խօսքն ընդմիջելով, «տանը յարկին վրայ։» «Յետոյ,» շարունակեց դարձեալ ճնճղուկը, «առ ճիւղերու կտորուանք...։» «Ա՛յո, այո,» կրկնեց նորէն ծիծառը, «ճիւղերու կտորուանք կ'առնեմ։» «Եւ այսպէս,» շարունակեց ճնճղուկը, «բոյնին կէսը կը շինես, և...։» «Ա՛յո, այո, հասկցայ, դիտեմ,» ըսաւ դարձեալ ծիծառը։ «Լաւ ուրեմն, եթէ ամէն բան դիտես, իմ ըսելս աւելորդ է,» ըսաւ անտանձն ճնճղուկը և թռաւ։

Բայց ծիծառը սորվեցաւ բոյնին կէսը միայն շինել, սորվեցաւ միայն թէ ինչպէս դործածելու էր կաւը։ Ուստի այսօրուան օրս ծիծառը կէս բոյն միայն կը շինէ, և կաւէ կը շինէ ղայն, ու տան մը պատին կը փակցընէ, որպէս զի ուրիշ թռչուններըը չտեսնեն թէ անոր բոյնը մէկ կողմ միայն ունի։

ԳԻՆԻ

Մուրը գերքը գինին ինչպէս կը նկարագրէ։

«Գինին ծաղր ընող է, ու ցքին կռիւ հանող, և ով որ ատոնց անճնատուր կ'ըլլայ, խմաստուն չըլլար» (Առակ. Ի. 1)։

Գինեբռութեան հետևանքն ինչ է։

«Որո՞ւն է վայը, որո՞ւն է ոհը, որո՞ւն են կռիւները, որո՞ւն են տրտունջները, որո՞ւն են առանց պատճառի վերքերը, որո՞ւն է աչաց կարմրութիւնը։ Գինիին քովը ձգտողներուն, խառնած գինին փնտռելու գացողներուն» (Առակ ԻԳ. 29, 30)։

Գինին վերջապէս ինչ կ'ընէ։

«Անիկայ եռքը օձի պէս կը խածնէ և քարբի պէս կը խայթէ» (Առակ ԻԳ. 32)։

Գինեմոլք երկինք կ'երթան։

«Ոչ գողերը,... ոչ գինոլները... Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն» (Ա. Կորնթ. Զ. 10)։

Ուրիշները խմելու սոսկալ չիտան է։

«Վա՛յ քեզի որ քու ընկերիդ գինի կը խմցնես, և քու արբեցուցիչ ըմպելիքդ առատ կը բաշխես, որ ուրիշներն ալ գինովցնես» (Ամբ. Բ. 15)։

ԼՍԵՑԷՔ ՈՎ ՓՈՔՐ ՏՂԱՑՔ

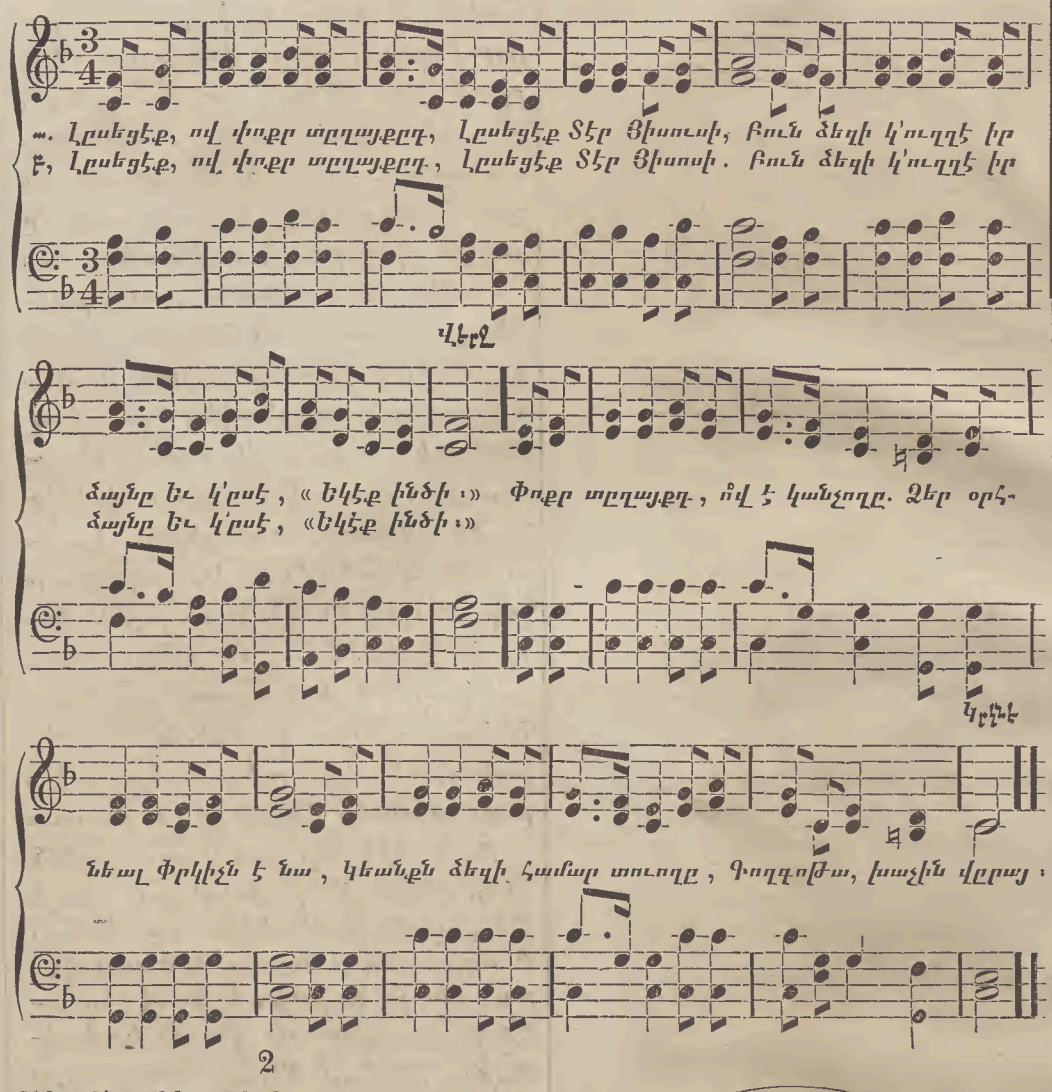

2

Ո՛հ, կ'արժէ, ով փոքր տըղայքըդ,
Այս օրհնեալ Փրկիչն սիրէք ։
Ո՛հ, կ'արժէ որ ձեր սրտերը
Անյապաղ անոր յանձնէք ։
Կը վայէլ փոքրիկ ձեռքերը
Անոր կամքը կատարեն ։
Կը վայէլ փոքրիկ ոտքերը
Անոր սուրբ ճամբան քալեն ։
Լըսեցէք, եայլն ։

3

Փոքր աչքերն կարդան Սուրբ գիրքը
Աստուծմէ տրուած մատեանն,
Եւ լըսեն փոքր ականջները
Փրկութեան Աւետարանն ։
Փառք թող տան փոքր լեզուները
Քրիստոսի անչափ սիրոյն
Թող ըլլան փոքր մարմինները
Տաճարներ Սրբոյ Հոգւոյն ։
Լըսեցէք, եայլն։

4

Ո՛հ, երկնից մէջ փոքր թագեր կան,
Կան ալ փոքր ոսկի քընարք ։
Փոքր ճերմակ պատմուճաններ կան
Եւ փայլուն անդին գոհարք ։
Տէրն զանոնք ծախու առած է
Եւ ձեզի ալ կ'ընծայէ ։
Ո՛հ, եկէք, ձեզ հրաւիրած է,
Փոքր տղայքն ինք կը սիրէ ։
Լըսեցէք, եայլն ։

ՆԻԻ ՖՐՆՏԼԱՆԴԻ ՇՈՒՆԸ

Ա.յս տեսակ շուն երբէք տեսած էք։ Անոնք « Նիւ Ֆընտլանտի շուն » կը կոչուին, քանզի կու գան Նիւ Ֆընտլանտ կոչուած կղզիէն որ Ամերիկայի արեւելեան եզերքն է։

Անոնց մազերը թաւ են հովուի շուներէն ոմանց պէս, միայն սև են և մեռաքի պէս կը փայլին։

Վերի շան անունը Դեզը է, և սո-

վորութիւն մը ունի որ իրեն ընտանի և սիրելի եղող մարդոց ձեռքը կը թօթուէ։ Օր մը իր բնակած անակէն դուրս գալով գնաց իր տիրոջը ննջարանը, ուր գեղեցիկ անկողին մը կար վրան ճերմակ ծածկուած, և անոր վրայ պառկեցաւ քնանալու համար։ Տիկինը տեսնելով կանչեց զանի և յանդիմանեց, ինչպէս անառակ աղայ մը կը յանդիմանուի։ Շունը մեծ յարգութեամբ մոտիկ ըրաւ, և երբ տիկինն իր խօսքը լմնցուց, շունն իր թաթը դէպ ի տիկինը երկնցուց անոր ձեռքը թօթուելու համար։

Թէպէտ այսպէս մեծ է այս շունը, շատ երկչոտ է։ Օր մը երկինք կը դոռար, և այս շունը փայլակներուն լոյսը տեսնելով տանը մէջ փախաւ, և պահարանի մը տակին դողդողալով պահուըտեցաւ։ Կարծեմ թէ այն միջոցին իր բոլոր դէշ գործ.քերը միաքը բերելով կ'առաջադրեր մարդոց վրայ չհայհոյել զանոնք վախցնելու համար։ Բայց երբ կայծակներուն վտանգն անցաւ, այս շունն ալ, աղօթմէ ոմանց պէս, մոռցաւ իր առաջադրութիւնը, և առաջուան պէս կ'ընէր։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՐՅՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Ա.յն իբր հեռու տեղէ եկող մարդիկ Քանանացւոց ցեղերէն, խեւացիներէն, էին, որոնց խաբեբայութիւնն լմնցուեցաւ, և իսրայէլացւոց ժողովուրդը զանոնք մեռցընել ուզեց, բայց Յեսու ազատելով զանոնք, միայն ծառայ ընելու դատապարտեց (Տես Յես. Թ)։

ՊԱՐՈՅՐ Մ. ՓԵՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ԱԽԵՏԱԲԵՐՆԵՐՈՒՆ ԳԻՆԵՐԸ

ԱՄՍԱԿԱՆ (Հայերէն, Հյ. Ա Ցն. Էրով Տաճկերէն և Պուլկարերէն), փոստային ծախքովը տարին 1½ մէկ. 10 հատ, մէկ անձի ուղղուած, 2¼ մէկ.։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ (Հայերէն, Հյ. Ա Ցն. Էրով Տաճկ.) փոստային ծախքովը տարին 1 արծ. մէկ. 8 հատ, մէկ անձի ուղղուած, 4½ մէկ.։

Ամերիկայի միսիոնարաց ընկերութեան կողմէն
Խմբագիր Ճ. Ֆ. Կրին

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Զազմազճըլար, Յակոբեան խան, Թիւ. 12.